

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТОЛОГІЇ**

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “31” серпня 2020р.

м. Івано-Франківськ – 2020р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи соціальної реабілітології
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3 / 5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета: ознайомлення студентів із базовими концептами, принципами та практичними основами соціальної реабілітації, формування готовності до використання знань про соціальну адаптацію, реабілітацію, інтеграцію осіб із постійними чи тимчасовими обмеженими можливостями здоров'я у практичній соціальній роботі, набуття наукових знань про основи відновлення соціального, психологічного та фізичного здоров'я, функціональних можливостей, життєдіяльності осіб із різними фізичними станами та фізичними можливостями.

Завдання:

- розкриття основних теоретичних положень реабілітології;
- обґрунтування провідних напрямів роботи з визначення потреб в корекційних і реабілітаційних заходах осіб «групи ризику»;
- ознайомлення із законодавчими нормами та актами;
- уміння визначати проблемну ситуацію та напрями (види) реабілітації;
- планування і організація адекватних реабілітаційних заходів;
- володіння конкретними технологіями і методами реабілітації;
- створення умов для реабілітації людей з особливими потребами.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для

активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК-15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. **СК-5.** Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК-10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання

РН-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН-3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН-11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН-13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН-17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Предмет і завдання дисципліни «Основи соціальної реабілітології»	Знати визначення понять: «реабілітологія», «проблемна ситуація», «група ризику». Розуміти схему реабілітаційного процесу, предмет соціальної реабілітації. Знати цілі і завдання дисципліни. Дотримуватися принципів і структури соціальної реабілітації. Визначати компоненти соціальної реабілітації.	Визначити критерії віднесення людей до групи ризику.
2.	Законодавче регулювання реабілітації людей з особливими потребами	Знати вітчизняну новартивно-правову базу та міжнародні документи, що захищають і гарантують права людей з особливими потребами.	Визначити стан здоров'я молоді в Україні за даними ЮНІСЕФ.
3.	Державна типова та індивідуальна програми реабілітації інвалідів	Розуміти мету, завдання та загальну спрямованість Державної типової програми реабілітації інвалідів. Знати види і зміст гарантованих державою реабілітаційних послуг інвалідам незалежно від причини інвалідності та структуру індивідуальної програми реабілітації, етапи її розробки.	Проаналізувати методичку психологічного обстеження та формулювання психологічного діагнозу.
4.	Види реабілітації	Знати види реабілітації: медична реабілітація, психологічна реабілітація, соціально-педагогічна реабілітація, соціальна реабілітація, професійна реабілітація, трудова реабілітація. Розуміти мету і завдання кожного виду реабілітації, знати установи, які проводять той чи інший вид реабілітації.	Охарактеризувати оцінювання аспектів соціального функціонування особистості
5.	Реабілітація людей,	Розуміти поняття секта,	Навести приклади

	що постраждали внаслідок деструктивних релігійних впливів	деструктивний культ, мотиви звернення до сект. Знати перелік сект, що діють в нашій країні, сучасні нетрадиційні релігії, виникнення сект та залучення до них, основи реабілітації сектантів. Аналізувати шляхи повернення сектанта до звичайного образу життя. Визначати складнощі реабілітації людей, що постраждали внаслідок деструктивних релігійних впливів.	впливу сект на людей.
6.	Реабілітація людей, що постраждали внаслідок військових дій	Розуміти основні прояви людей, що постраждали внаслідок військових дій. Знати основні види реабілітації військово-службовців. Визначати синдром посттравматичних стресових розладів та аналізувати умови для реабілітації постраждалих військовослужбовців.	Обґрунтувати особливості поведінки людей, що постраждали внаслідок військових дій.
7	Технології і методи соціальної реабілітології	Знати і розуміти технології і методи соціальної реабілітології: соціальна діагностика; соціальна терапія (трудова, терапія самовиховання, дискусійна терапія, соціотерапія, музикотерапія, ритмотерапія, арттерапія, кольоротерапія, психогімнастика, натурпсихотерапія, логотерапія, бібліотерапія); соціальна профілактика; сихосоціальні методи.	Схематично зобразити перелік установ, організацій центрів реабілітації в місті та області.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	20
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																			-
Семінарські заняття		4		4		4		4		4		5							25
Самостійна робота																	5		5
Індивідуальні завдання														20					20
Залік/Екзамен																		50	50
Всього за тиждень		4		4		4		4		4		5		20		5	50	100	

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> Безпалько О.В. Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями. Методичні рекомендації. К.: Логос, 2002. 48 с. Доній В.М. Реабілітаційна педагогіка на рубежі ХХІ століття / В.М. Доній, Г.М. Несен, І.Г. Єрмаков ; Наук.-метод. Зб. У 2-х ч.: Ч. 1. К.: ІЗМН, 1998. 320 с. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» № 2812-ХІІ від 21.11.1992 року Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» № 2109-ІІІ від 16.11.2000 року. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» №2961-ІV від 6.10.2005 року. Мисула І.Р. Медична та соціальна реабілітація: Навч. посіб.; Тернопіль: ТДМУ, 2005. 402 с. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник. К.: Олімпійська література, 2000. 424 с. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України (Мінпраці 	

та соціалістики) «Про затвердження Типового положення про центр професійної реабілітації інвалідів» № 372 від 09.10. 2006 року.

9. Оржеховська В.М. Превентивна педагогіка. навчальний посібник. Черкаси: Вид. Чабаненко Ю. 2007. 284 с.

10. Панко В.Г. З досвіду роботи регіональних психологічних служб системи освіти України: Вінницька, Житомирська, Миколаївська, Рівненська, Чернігівська, Чернівецька області. К.: Ніка-Центр, 2004. 204 с.

11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів» № 1686 від 8.12.2006 року.

12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку надання інвалідам та дітям-інвалідам реабілітаційних послуг» №80 від 31.01.2007 року.

13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про індивідуальну програму реабілітації інвалідів» №757 від 23.05.2007 року.

14. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. К. : ТОВ Видавництво «Логос». 2015. 207 с.

15. Соціально-педагогічна реабілітація в закладах освіти: проблеми та перспективи: Тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Хмельницький: Хмельницький інститут соціальних технологій Університету «Україна», 2009. 220 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності.

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:
--------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил</p>

	внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .

Викладач

Кулик І.В.